

Sygn. akt II Ca 988/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Liliana Kaltenbek
Sędziowie:	SO Anna Nowak (sprawozdawca) SR (del.) Joanna Czernecka
Protokolant:	Krystyna Zakowicz

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013r. w Krakowie

na rozprawie sprawy z wniosku W. C.

przy uczestnictwie A. C. (1), M. C. (1) i M. C. (2)

o stwierdzenie nabycia spadku po J. C. i A. C. (2)

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie

z dnia 6 listopada 2012 r., sygnatura akt I Ns 668/12/N

postanawia:

- zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie I w ten sposób, że stwierdzić iż spadek po J. C. synu W. i F., zmarłym dnia (...) roku w K., ostatnio stale zamieszkałym w K., na podstawie testamentu notarialnego z dnia 22 lutego 1990 roku nabyła M. C. (2) córka M. i E. w całości;
- stwierdzić, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt II Ca 988/13

Uzasadnienie postanowienia z dnia 7 listopada 2013r.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy stwierdził, że spadek po J. C., zmarłym w dniu (...) w K., ostatnio stale zamieszkałym w K. na os. (...) na podstawie ustawy nabyli małżonka A. C. (2) i dzieci W. C., A. C. (1) oraz M. C. (1).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy. Spadkodawca J. C., zmarł w dniu (...) r. w K., ostatnio stale mieszkał w K. na os. (...). W chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim, który zawierał tylko jeden raz. Spadkodawca miał trójkę dzieci: W. C., A. C. (1) oraz M. C. (1). Spadkodawca nie miał dzieci przysposobionych. Spadkodawczyni A. C. (2),

zmarła (...) w K., ostatnio stale mieszkała w K. na os. (...). W chwili śmierci nie pozostawała w związku małżeńskim, które zawierała tylko jeden raz. Spadkodawczyni miała trójkę dzieci: W. C., A. C. (1) oraz M. C. (1). Spadkodawczyni nie miała dzieci przysposobionych. W dniu 22 lutego 1990 roku A. C. (2) sporządziła testament w formie aktu notarialnego przed notariuszem G. M., w którym powołała do spadku w całości wnuczkę - M. C. (2), córkę M. i E.. Testament ten został odwołany w dniu 19 marca 2007 roku, w akcie notarialnym, sporządzonym przez notariusza A. P. Rep. A 1886/2007.

W testamencie - akcie notarialnym sporządzonym w dniu 19 marca 2007 roku, przez notariusza A. P. A. C. (2) rozdysponowała swoim majątkiem na rzecz syna W. C.. Żaden z uczestników postępowania nie składał, ani przed sądem, ani przed notariuszem oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku. Nie toczyło się inne postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku, oraz postępowanie w przedmiocie uznania spadkobiercy za niegodnego dziedziczenia. Spadkodawcy nie zawierali z nikim umowy o zrzeczenie się dziedziczenia.

Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, zapewnień i zeznań wnioskodawcy i uczestników. Odpisy aktów stanu cywilnego, jako sporządzone zgodnie z ustawą (art. 81 ustawy z dnia 29-

09-1986 Prawo o aktach stanu cywilnego) i podpisane przez upoważnione osoby mają moc dokumentów urzędowych, te zaś, zgodnie z art. 4 wspomnianej ustawy stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych. W zakresie faktu zgonu A. C. (2) i J. C., daty i miejsca śmierci, ich stanu cywilnego w chwili śmierci oraz ustalenia stopnia pokrewieństwa uczestników, odpisy aktów stanu cywilnego były dowodem wystarczającym i zarazem wyłącznym. Ponadto w oparciu o sporządzone przez A. C. (2) testamenty, których autentyczności, ani ważności, nikt w toku postępowania nie kwestionował. Zapewnienia spadkobierców złożone w trybie art. 671 k.p.c. Sąd uznał za wystarczające i nie budzące wątpliwości co do okoliczności mających znaczenie w sprawie. Zeznania złożone przez uczestników w trybie art. 304 k.p.c. uznano za wiarygodne, ponieważ są ze sobą zgodne.

W tych okolicznościach faktycznych Sąd I instancji wskazał, że na mocy art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy. Jeżeli spadkodawca nie powołał spadkobiercy w testamencie, to spadek po nim dziedziczą w częściach równych małżonek i jego dzieci, jako powołani do spadku w pierwszej kolejności, (art. 931 § 1 k.c.). Z uwagi na to, że spadkodawca J. C. nie sporządził testamentu oraz, że w chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim, oraz miał dzieci, to spadek po nim odziedziczyli - zstępni W. C., A. C. (1) oraz M. C. (1) oraz żona A. C. (2). Zgodnie z art. 1015 § 1 k.c. termin na złożenie oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku wynosi 6 miesięcy od chwili dowiedzenia się o tytule swego powołania. W tym przypadku Sąd przyjmuje, że skoro dziedziczenie następuje z ustawy, a uczestnicy nie wykazali by dowiedzieli się o śmierci spadkodawcy z opóźnieniem, to zgodnie z art. 112 k.c., termin do złożenia oświadczeń upłynął po upływie sześciomiesięcznego terminu od śmierci spadkodawców. W związku z tym, zgodnie z art. 1015 § 2 k.c., uczestnicy nabyli spadek wprost.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w myśl art. 520 § 1 k.p.c.

Powyższe orzeczenie w części dotyczącej stwierdzenia nabycia spadku po J. C. zaskarżył wnioskodawca podnosząc, że doszło do rażącego naruszenia prawa procesowego poprzez nieuwzględnienie testamentu sporządzonego przez J. C., naruszenie art. 926 § 1 k.p.c. Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia lub jego uchylenie.

Uczestnik A. C. (1) żądał oddalenia apelacji podnosząc, że testament sporządzony przez J. C. nie został przedstawiony przed Sądem I instancji a zatem wszelkie wnioski i zarzuty apelacji są chybione i spóźnione.

Uczestniczka M. C. (2) poparła apelację.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 22 lutego 1990 roku J. C. sporządził w formie aktu notarialnego testament, w którym do całości spadku powołał wnuczkę M. C. (2), córkę M. i E..

dowód: odpis aktu notarialnego, k. 82

Powyższe Sąd ustalił w oparciu o dokument urzędowy, którego autentyczności i prawdziwości żadna strona nie zaprzeczyła.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna choć Sąd Okręgowy nie podziela zarzutów w niej sformułowanych odnośnie błędów procesowych Sądu I instancji.

W sprawach spadkowych sąd działa z urzędu, a nakaz ten wynika z art. 670 i 677 k.p.c. Oznacza to, że sąd nie może poprzestać na tym, co zaoferowane zostanie przez uczestników, musi ocenić, czy stanowi to wystarczającą podstawę do prawidłowego stwierdzenia, kto nabył spadek. Zobowiązany jest do ustalenia pełnego kręgu spadkobierców ustawowych, ewentualnie istnienia testamentu i jego ważności oraz stwierdzenia, czy nie zachodzą negatywne przesłanki dziedziczenia. Sąd nie może zatem poprzestać na badaniu twierdzeń uczestników ani na dowodach przez nich zgłoszonych, jeśli okażą się niewystarczające do wypełnienia obowiązku określonego w art. 670 i 677 k.p.c. W razie uznania, że przedstawione dowody nie dają podstawy dla właściwego określenia kręgu spadkobierców, a w jego ramach oceny ważności testamentu, może nałożyć na uczestników określone obowiązki dowodowe i egzekwować ich wykonanie przez zastosowanie właściwych konsekwencji procesowych. Nie oznacza to, że sąd powinien zastąpić uczestników w udowodnieniu okoliczności istotnych dla wykazania ich praw, ponieważ art. 670 k.p.c. nie wyłącza ani nie zastępuje przepisów regulujących postępowanie dowodowe. W postępowaniu apelacyjnym ma również zastosowanie art. 232 zdanie drugie k.p.c., z zastrzeżeniem ograniczeń wskazanych w art. 381 k.p.c. oraz dążenia do wydania właściwego orzeczenia, opartego na rzeczywistym stanie faktycznym. Zatem Sąd Okręgowy realizując uprawnienie i obowiązek działania z urzędu dopuścił dowód z przedłożonego w postępowaniu odwoławczym testamentu i wobec braku twierdzeń podważających jego ważność stwierdził nabycie spadku na rzecz spadkobiercy testamentowego.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art.386§k.p.c. w zw. z art,13§2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Mając na względzie, że apelacja została uwzględniona, ale błędne orzeczenie zostało wydane na skutek zapewnienia apelującego, który zapewniał, że spadkodawca J. C. nie sporządził testamentu Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do odstąpienia - w zakresie kosztów - od zasady określonej w art.520§1 k.p.c.

Ref. SSR Joanna Karaim